

A SZENT ÉV

Irta

Dr. SIPOS ISTVÁN

teológiai tanár

Szent-István-Társulat
az Apostoli Szentszék könyvkiadója
Budapest, 1925.

Ára 10.000 korona.

SZENT ÉV

IRTA

Dr. SIPOS ISTVÁN

TEOLÓGIAI TANÁR

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

AZ APOSTOLI SZENTSZÉK KÖNYVKIADÓJA

BUDAPEST, 1925.

Nihil obstat.

Dr. Franciscus Ákos
censor dioecesanus.

Nr. 3519.

Imprimatur.

Quinque-Ecclesiis, die 8. Decembris 1924.

Dr. Dionysius Mosonyi
vic. gen. eppalis.

Kiadja a Szent-István-Társulat.
Stephaneum nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest.
Nyomdaigazgató: Kohl Ferenc.

SZENTSÉGES Atyánk, XI. Pius pápa az 1925. évre *jubileumi*, vagyis *szent évet* hirdetett. Hogy a bűn kiengesztelésére, az élet megjavítására s a kegyelem kincseinek elnyerésére szánt ezen *kellemes időt*, az *üdvösség napjait* minél jobban kihasználhasd, figyelmesen olvasd át a szent évre vonatkozó alábbi tudnivalókat.

Az ószövetségi jubileumi év.

Isten Mózes által elrendelte a zsidóknál, hogy minden ötvenedik év örvendetes év legyen, melyet a negyvenkilencedik év hetedik hónapjában, a hó tizedik napján harsona szóval kellett kihirdetni az egész országban. A harsona kos szarvához volt hasonló. A kos szarvának neve zsidó nyelven *jobel* volt. Innen származik a latin *iubilum* szó, mely örömkialtást jelent, és a *jubileumi év*, vagyis örvendetes év.

A jubileumi évben a zsidóknál minden

birtok, mely mások tulajdonába került, eredeti tulajdonosára szállt vissza; aki szolgaságba jutott, szabaddá lett és visszatérhetett családjához; az adósnak elengedték adósságát.¹

A keresztény jubileumi év.

Bizonyára isteni sugallatra iktatta be az Egyház a rohanó évek folyásába a jubileumi évet, melynek elrendelésénél például szolgált ugyan a zsidó örvendetes év, de amennyire magasabban áll az Újszövetség az Ószövetség felett, annyira felette áll a keresztény jubileumi év is a zsidó örvendetes évnek.

Mindazon jótétemények, melyeket az ötvenedik év a zsidóknak hozott, a földi élettel álltak kapcsolatban. A keresztény szent év magasabbrendű, a lélek természetfölötti életére vonatkozó javakat nyújt. Akik a szent évben bűnbánólag teljesítik Szentséges Atyánk előírásait, azok nem elvesztett földi javaikat szerzik vissza, hanem amit bűneik által vesztek el, t. i. megelőző érdemeiket, a kegyelmi adományokat, lelkük nyugalmát és békéjét; nem a földi szabadságot, hanem

a bűn rabságából megmenekülve Isten fiainak szabadságát nyerik vissza; nem földi adósságaikat engedik el, hanem Jézus Krisztus, a boldogságos Szűz Mária és a szentek érdemei által mindazon ideigvaló büntetések alól nyernek feloldozást, melyeket bűneikért elszenvedniök kellett volna.

A szent év lényege

ugyanis abban áll, hogy a pápa különleges ünnepélyességek között *teljes búcsút* hirdet, melyet meghatározott feltételekhez köt és hogy mindenki részesülhessen benne, a gyóntatóknak a szent év tartamára olyan nagy felhatalmazásokat ad a bűnök és a fenyítékek alól való feloldozásra meg fogadalmak átváltoztatására, amilyenekkel más időkben csak a püspökök vagy épenséggel egyedül a római pápa bír. Igazi kegyelmi, jubileumi idő, az elengedés ideje a szent év!

A szent év eredete.

Felnyúlík a szent év eredete messze az ősi századokba.

A legrégibb keresztények közt akkora

volt a buzgóság és istenszeretet, hogy súlyos bünt alig követtek el. Ha pedig itt-ott mégis elkövettek, kizárták őket az egyházi közösségből és csak súlyos, nyilvános vezeklés után vették fel újra. Ez a nyilvános vezeklés néha évekig, néha életfogytig tartott. Amikor a kitűzött idő lejárt, következett a szentségi feloldozás, mely elengedte a bünt és az érte járó örök büntetést, és véget értek a vezeklési cselekmények, melyeknek az volt a rendeltetésük, hogy általuk a bűnért járó ideigvaló büntetést rójja le a vezeklő. Már az ősegyházban előfordult, hogy pl. vértanuk közbenjárására megrövidítette az Egyház a vezeklési időt, amikor is a még fennmaradt ideigvaló büntetésekért az illető vértanu túlaradó elégtételének kincséből nyújtott az isteni igazságságnak kárpótlást. Ez már búcsú volt, mert a búcsú nem más, mint *a gyónás szentségén kívüli elengedése azon ideigvaló büntetéseknek, melyeket a már megbocsájtott bűn után vagy itt, vagy a tisztítóhelyen kellene elszenvetni*, és pedig helyettesítő elégtétel által való elengedése, vagyis az isteni igazságnak az Úr Jézus Krisztus és a szentek elégtételeinek kime-

rithetetlen kincseiből nyújtott kárpótlás által.

Míg a legrégebbi időkben általában olyan súlyos és hosszú vezeklést szabott ki az egyház, amely az elkövetett bűnökért járó ideigvaló büntetésért teljes elégtételt nyújtott, később, az idők és körülmények változtával meg a buzgóság lohadásával ilyen vezeklés kiszabása már nehézségekkel kezdett járni. Azért a régi szigorú kánoni vezeklést enyhébb gyakorlat váltotta fel. A gyónásban könnyebb elégtételt szabtak ki, melynek elvégzése lerótt az ideigvaló büntetések egy részét, de korántsem egészen. Maradt abból még leróni való jóformán, és vagy itt, vagy a tisztító tűzben kellett azért az isteni igazságosság mértéke szerint eleget tenni. De az Egyház akkor is készen volt a segítséssel. Az Üdvözítőől nyert oldó hatalmánál fogva² helyettesítő elégtételt, azaz *búcsút* ajánlott fel a még le nem rótt ideigvaló büntetésekért Jézus Krisztus, a boldogságos szent Szűz és a szentek elégtételeinek kimeríthetetlen kincseiből.

Jézus Krisztus t. i. nagyobb elégtételt nyújtott, mint amekkora bűneink büntetéseért szükséges lett volna. A szent Szűz

soha bünt nem követett el, mégis egész élete elégtétel volt. A szentek is nagyobb elégtételt nyújtottak, mint amekkorával bűneikért adósok voltak. Az elégtételnek ez a túlbősége, mely még nem használt fel, Isten előtt nem ment feledésbe. Ez a túlbőség az Egyház kincse, melyből merit, mikor búcsút engedélyez. A szentek egyessége alapján Istentől nyert hatalmánál fogva az Egyház végtelen értékű és kimeríthetetlen kincstárából helyettesítő elégtételképen bizonyos részt ránk alkalmaz és Isten, ki Sodoma és Gomorha lakóinak tiz igazért is kész lett volna elengedni a büntetést, nekünk még inkább elengedi az Úr Jézus és a szentek elégtételére való tekintettel.

Néha *teljes búcsút* engedélyez az Egyház, mikor is az elkövetett bűnökért járó összes ideigvaló büntetésektől megszabadulunk az említett helyettesítő elégtétel által. Hogy valóban bekövetkezik-e a teljes szabadulás a büntetésektől, az attól függ, milyen buzgósággal végeztük az előírt feltételeket. Máskor *nem teljes búcsút* ad az Egyház, pl. negyvännapi (egy quadragenai) vagy egyévi, kétévi búcsút stb., ami azt jelenti, hogy annyi ideig-

való büntetés elengedésében részesülünk, amennyi elengedtetnék, ha a régi szigorú fegyelem szerint negyvennap, egy- vagy kétévi nyilvános vezeklést végeznénk.

A búcsú elnyerése mindig bizonyos feltételekhez volt kötve. Ilyenek voltak a sz. gyónás és áldozás elvégzése és valamilyen jó cselekedet teljesítése, pl. kereszt-háborúban való részvétel, vagy ima, vagy alamizsnáskodás, vagy szent helyekre való zarándoklás.

Ősidőktől kezdve különösen nagy erejűnek tekintették a Rómába, az apostol-fejedelmek sirjához való zarándoklást. Már a VIII., IX., X. században sokan siettek oda, hogy ott nyerjék el bűneik bocsánatát s ott, az Egyház központjában eszközöljék ki a szükséges vezeklés megrövidítését s az ideigvaló büntetésektől a szabadulást. *Ezek a római zarándoklatok már most nem egyebek, mint a jubileumi búcsú előfutárai.*

Itt még csak azt kell megjegyezni, hogy amint a megholtakért imádkozni lehet és üdvös, azonképen a helyettesítő elégtétel, vagyis a búcsú is fordítható az ő javukra (amennyiben a tisztítótűzben vannak), de csak azok a búcsúk, melye-

ket a pápa a megholtak javára engedélyez és csak esedezésképen, valamely élő közvetítésével, nem pedig feloldozás alakjában, mert a megholtak fölött nincs az Egyháznak joghatósága. A búcsúknak holtakra való alkalmazása is ősrégi az Egyházban és már a VI. századból vannak rá példák.

Az első jubileumi búcsú.

Előbb már említettük, hogy a római zarándoklatot régi idők óta nagy erejűnek tartották a lelki üdvösség dolgában. A XII. és XIII. században a pápák ismételten engedélyeztek búcsút azoknak, akik Rómát felkeresik. Ezen körülményeknek tulajdonítható, hogy az 1300. év elején Rómában is, meg azonkívül is az a hír terjedt el, hogy a szent városban minden századik évben teljes búcsút lehet nyerni a szent Péter-templom látogatása által és ennek következtében csoportosan mentek a rómaiak is, meg idegenek is az említett templomba. Egy százhetéves aggastyán a messze Savoyából jött, maga a pápa, VIII. Bonifácus is maga elé bocsájtotta s ott elmondta, hogy 100 évvel ezelőtt

is itt volt atyjával, aki meghagyta neki, hogy ha 100 év múlva élni talál, megint elmenjen az örök városba, mert ott minden századik évben nagy búcsú nyerhető. Ilyenféle hagyományról más tanuk is bizonyosságot tettek.³

VIII. Bonifácius pápa mindjárt elrendelte, hogy kutassanak a pápai levéltárakban, de semmiféle okmányt az állítólagos búcsúra vonatkozólag nem találtak. Mivel azonban a zarándokok száma napról-napra növekedett, elhatározta VIII. Bonifác, hogy ami eddig csak vélekedés volt, azt valósággá teszi és 1300. február 22-én a szent Péter-templomban bullát hirdettetett ki, melynek értelmében az 1300. évre és utána minden következő századik évre a legteljesebb búcsút engedélyezte mindazoknak, akik meggyónnak és megáldoznak s a római szent Péter- és szent Pál-templomokat harmincszor, ha pedig idegenek, tizenötször meglátogatják.⁴

Soha eddig nem látott esemény kezdődött meg ezzel. Egész Európából vége láthatatlan zarándokcsapatok indultak Róma felé. Az örök város utcái alig tudták a sok idegent befogadni. Giovanni Villani, olasz történetíró és ezen első

szentév szemtanuja, aki maga is elment ez alkalomból Rómába, azt állítja, hogy az egész éven át állandóan legalább 200.000 idegen tartózkodott a városban.

Ez volt tehát az első jubileumi vagy szentév, melynek végén kijelentette a pápa, hogy mindazok, akik Rómába utaztukban vagy már a városba érve meghaltak anélkül, hogy a búcsú elnyeréséhez szükséges templomlátogatásokat elvégezhették volna, ennek ellenére is részesülnek a jubileumi búcsúban, vagyis a megholtakra is alkalmazta a pápa a jubileumi búcsút. Az első jubileumi búcsú után megtartott későbbi szentévek lényegben az elsőhöz hasonlóan folytak le; csak mellékes körülményekben hoztak be a pápák némi változásokat. Így kettő helyett három vagy négy templom látogatása vált kötelezővé és mindjárt a szent év elején hirdették ki, hogy a jubileumi búcsú a holtak számára is alkalmazható.

A későbbi szent évek.

VIII. Bonifácus pápa minden századik évre tervezett jubileumi évet. Dearómaiak,

bár még 50 év sem mult el az első szent év után, már 1342-ben küldöttséget menesztettek az akkori pápához, VI. Kelemenhez, aki Avignonban tartózkodott, azzal a kérelemmel, hogy minden századik év helyett ötven évre rendelje el a szent évet, mert a százéves időhöz az átlagos emberi életre tulontúl hosszú. A pápa elfogadta az érvelést és rendeletet adott ki, mely szerint ezentúl minden ötvenedik évben lesz jubileumi év.⁵ Ennek folyománya-képen 1350-re csakugyan szent évet hirdetett. Ez volt a második. 1349 karácsony napján kezdődött s a következő év karácsonyáig tartott. A zarándokok száma nagyobb volt, mint ötven évvel előbb. Az egykorú Matteo Villani (az előbb említett Giovanni Villani testvére, mindkettő jeles flórenci történétíró) beszéli, hogy megszámlálhatatlan sok zarándok jött folyton-folyvást, mindenfelől Rómába. Az utak állandóan tele voltak jövő-menő emberekkel, minden fáradalmat türelemmel, buzgósággal, alázattal viseltek s mivel a házak és megszálló helyek képtelenek voltak a zarándokokat mind befogadni, a németek és magyarok csoportokba verődve kint a szabadban, a vá-

roson kívül, nagy tűzek mellett töltötték az éjjeleket. A vendéglőkben a nagy tolongás miatt a vendéglősök sokszor a pénzt sem tudták a fizetni akaróktól átvenni, hanem ki-ki egyszerűen az asztalra tette pénzét anélkül, hogy valaki is hozzányult volna. A zárandokok közt nyoma sem volt az egyenetlenkedésnek, hanem kölcsönösen támogatták és vigasztalták egymást. Sajnos, visszaélések is fordultak elő. A nagy tolongásban néhány embert agyonnyomtak és kapzsi emberek nem egyszer uzsoráskodtak a zárandokokkal.

Csakhamar az 50-ik évet is hosszú határidőnek találták a szent év megtartására. Azért VI. Orbán pápa 1389-ben úgy intézkedett, hogy Jézus Krisztus földi életének idejére való tekintettel minden harmincharmadik évben tartassék a jubileumi év. 1390-re utódja, IX. Bonifác, meg is hirdette azt, de az akkori zavarok miatt (nyugati egyházszakadás) nem nagy részvétellel folyt le. Ugyanígy volt az 1423. évi jubileummal is, melyet V. Márton pápa hirdetett. Annál látogatottabb volt az ötödik szent év, melyet V. Miklós pápa 1450-re engedélyezett s egyben elrendelte, hogy ezentúl

megint minden ötvenedik évben tartásuk jubileumi év.

Az 1450-i szent évről írja *Pastor*, a híres történetíró,⁶ hogy mérhetetlen volt a Rómába érkező zarándokok száma az egész éven át. *A. Dathus* pedig, kortársa e jubileumnak, így beszél: Megható volt látni, amint a zarándokok, legtöbbször zsákkal a hátukon, az otthoni kényelmet elhagyva, meleggel, hideggel nem törődve, minden országból örömmel telve jöttek, hogy a kegyelmi kincsekben részesüljenek. Még most is örömmel emlékezem arra az időre; akkor lehetett igazán megismerni a keresztény vallás nagyszerűségét és magasztosságát. A világnak semmiféle tája nem volt oly távol, ahonnan 1450-ben sokan ne zarándokoltak volna Rómába, hogy az egyház fejét és az apostolfejedelmek sírját meglátogassák. Valóban az a szent év minden idők emlékezetére méltó.⁷

II. Pál 1470-ben úgy intézkedett, hogy ezentúl minden huszonötödik év legyen jubileumi év, ami által lehetővé lesz, hogy minden nemzedék részesülhessen benne és ez azóta is így van. IV. Sixtus pápa ennek értelmében 1475-ben meg is tartotta

a hatodik szent évet,⁸ VI. Sándor 1500-ban a hetediket. Az 1525-ikit nem sok külföldi látogatta. Annál fényesebb volt a III. Gyula alatt tartott 1550. évi, valamint a XIII. Gergely alatt lefolyt 1575-iki. A századforduló alkalmából, 1600-ban VIII. Kelemen alatt tartott az összes eddigiek között kimagaslott. A pápa és a bíborosok a legszebb példát adták, mikor a szegény zarándokokat szeretettel fogadták s lábukat megmosták. Ez volt a tizenegyedik. A következőket mind méltóan és nagy látogatottsággal tartották meg 1800-ig; az ezen évre eső az akkori zavaros viszonyok miatt nem volt megtartható. De már az 1825. évit, a tizenkilencediket, XII. Leó újból megünnepelhette. IX. Pius pápa hosszú uralkodására két szent év is esett volna, de a korviszonyok miatt egyik sem volt megtartható Rómában. Ellenben az 1900. évi, az összes jubileumi évek sorában a huszadik, rendkívüli látogatottság mellett volt XIII. Leó pápa idejében ünnepelhető.

Az 1925-iki szent év tehát az összes eddigiek közt a huszonegyedik.

A szent év lefolyása.

A jubileumi évet kihirdető bullát XIII. Gergely óta a megelőző évi Urunk mennybemenetelének ünnepén szokták kihirdetni a Szent Péter-templom előcsarnokában latin nyelven, advent negyedik vasárnapján pedig a Quirinál-palota előtt, illetve annak az olasz állam által történt lefoglalása óta a négy főtemplom előcsarnokában olaszul és latinul. A mostani jubileum bullája is Urunk mennybemenetelének ünnepén, 1924. május 29-én kelt, «*Infinita Dei misericordia*» szavakkal kezdődik s a Szentszék hivatalos lapjának (*Acta Ap. Sedis*) XVI. évf. 209. s kk. lapjain van közzétéve.

Kezdődik a szent év (így volt már a másodiknál, az 1350. évinél) karácsony ünnepének első vecsernyéjével s befejeződik 1925 karácsonyának első vecsernyéjével bezárólag.

A szent év ünnepélyes megnyitása akképp történik, hogy a pápa karácsony első vecsernyéje előtt a Szent Péter-templomnak ú. n. szent vagy jubileumi kapuját nagy ünnepélyességek közt megnyitja.

Igy van ez már az 1500. évi jubileum óta. Erre az alkalomra az egész világ püspöki kara arany kőműves szerszámokat készítet és a pápának felajánlja, ki a befalazott szent kapu megnyitásánál ezen szerszámokat használja. Mialatt a pápa a Szent Péter-templom jubileumi kapuját személyesen megnyitja, három bibornok, mint a pápának ezen célra kirendelt oldalkövete hasonló szertartások közt a másik három templomnak (a lateráni, a Maria Maggiore és a Szent Pál templomnak) jubileumi kapuját nyitják meg. A szent év végén a jubileumi kapukat megint befalazzák s úgy maradnak egész a következő szent évig.

Rendkívüli jubileum.

A rendes jubileum Rómában folyik le s a kegyelmeiben való részesedés elengedhetetlen feltétele az apostol-sírok meglátogatása.

De már az 1390-i jubileum alkalmával IX. Bonifác úgy intézkedett, hogy a jubileumi búcsú Rómán kívül még néhány városban megnyerhető egy-két ottani templom látogatásának feltétele mellett.

Az 1450. évi jubileum alkalmával pedig a szent év után engedélyezett a pápa a lengyeleknek és litvánoknak jubileumi búcsút. Így kezdődött az a későbbi gyakorlat, mely szerint a pápák a szent év elmúltával a jubileumi búcsút kiterjesztették az egész világra, de nem egy teljes év, hanem rendszeren 6 hónap tartamára. Így volt az legutóbb, 1901-ben, így lesz alkalmasint 1926-ban is. IX. Pius 1875-ben, mivel — mint előbb már mondtuk — római jubileumot nem tarthatott, mindjárt az egész földkerekségre jubileumi búcsút engedélyezett.

Előfordult az is, hogy a pápák rendkívüli körülmények miatt a szabályszerűen visszatérő szent éveken kívül rendkívüli jubileumi búcsút engedélyeztek. Így tett pl. IV. Pius 1560-ban a trienti szent zsinat újból való megnyitásának örömeire és könyörgésképen Istenhez, hogy sikeresen fejeződjék be a zsinat. Mászor trónralépésük alkalmából (pl. V. Sixtus 1585-ben s utána majd mindegyik pápa), az egyházat vagy valamelyik részét fenyegető veszedelmek és küzdelmek idején, nagy eseményekről való megemlékezésképen hirdettek rendkívüli bú-

csút, mely nem egyedül Rómában, hanem bárhol megnyerhető volt, bizonyos napokon vagy hónapokon keresztül, a megállapított feltételek megtartása mellett. X. Pius pl. 1904-ben a Szeplőtelen Fogantatásról szóló hitcikkely kimondásának ötvenedik évfordulója, 1913-ban a N. Konstantin-ünnepségek alkalmából hirdetett rendkívüli jubileumi búcsút.

A szent év kegyelmei.

Az 1925. évi szent év tehát rendes, római jubileum lesz, vagyis a vele járó teljes búcsút csakis Rómában lehet elnyerni. A jubileumi búcsú elnyerésének feltételei egyébként részletesen a következők :

1. szentgyónás,
2. szentáldozás,
3. a négy római főtemplomnak, t. i. a Szent Péter-templomnak, a Szent Pálnak, a lateráni és a Maria Maggiore-templomnak meglátogatása és pedig úgy, hogy a római polgárok vagy állandó lakosok egyfolytában vagy megszakítással legalább *húsz* napon át, idegenből jövő zarándokok pedig legalább *tíz* napon át, mindannyiszor mind a négy templomot

meglátogassák, nem turistamódra, hanem azzal a szándékkal, hogy Istent tiszteljék. Ha a templom zárva van, elég az előtte való imádkozás ;

4. imádkozás a pápa szándékára.

Ez a négy feltétele van a jubileumi búcsú elnyerésének.

Megjegyzendő, hogy az évi gyónás és húsvéti áldozás nem elég a búcsú elnyeréséhez. Külön e célra kell azokat végezni. Mindamellet, aki a húsvéti parancsot elhanyagolta, utóbb mindakét kötelezettségnek egy áldozással tehet eleget. Nem szükséges, hogy a gyónás és áldozás Rómában történjék, de természetes, hogy a zarándokok leghőbb vágya, hogy ott végezhessek. Általános gyónás nincs előírva, de fölöttébb ajánlatos. A felsorolt négy feltétel akármilyen sorrendben teljesíthető, csak valamennyi a jubileumi idő alatt teljesíttessék. A pápa szándékára való imádkozásnak nem kell a templomok látogatása alkalmával történnie, bár rendszeren úgy szokott lenni. Ha többen vannak, felváltva is végezhetik.

Lényeges az, hogy aki a jubileumi búcsút megnyerni akarja, legalább akkór legyen a kegyelem állapotában, mikor

az utolsó feltételt teljesíti. Azért pl., ha valaki a szent gyónással és áldozással kezdte, s folytatja a többi feltétel teljesítésével, de mielőtt a legutolsót teljesítette, súlyos bűnbe esett, új szentgyónást kell végeznie, ha a feltételek közül a szentáldozás még hátra van. Ha már azt elvégezte, elég a jó Istennel tökéletes bánat által kiengesztelődni.

A pápa szándékára való imádságnak ajakimádságnak kell lennie. Pusztán belső imádság nem volna elegendő. Elég pl. öt Miatyánknak és Üdvözlégy Máriának elimádkozása a Dicsőséggel. A pápa szándéka pedig, melyre az imádságot felajánlani kell, az Egyház felmagasztaltatása, a hitnek elterjedése, a tévtanok és szakadások megszűnése, bűnösök megtérése, béke és egyetértés a keresztény népek és fejedelmek közt, valamint a kereszténységnek más nagy ügyei. Valóban magasztos szándék, melyre, ha e szent évben buzgón és sokan imádkozunk, Isten áldása bőségesen fog áradni a gyötördő emberiségre. A jelen szent év alkalmából ezeken kívül még különös szándéka is van Szentséges Atyánknak, melynek megvalósulását nekünk is Vele kell

kérnünk. A béke ez, mint a jubileumi bullában Ő maga mondja, «nem annyira a papirra, hanem a szivekbe írt béke, mely ha ma talán nem is hiányzik annyira, mint azelőtt, mégis távolabb még, mint Mi és az emberiség szeretnők. Ha ti, az örök város lakói és veletek együtt az idejövő zarándokok, bűnöktől megtisztult és a szeretet lángjától égő lélekkel kérni fogjátok ezt a nagy jót az Apostolok sirjánál, úgy bizton reméljük, hogy a béke fejedelme Krisztus, aki a galileai tenger hullámain egykor akaratával elcsendesítette, végre-valahára megkönyörül övéin s parancsával megállítja és lecsendesíti a viharokat, amelyek Európát oly régóta tépik. Szándékunk továbbá az, hogy akik Rómában laknak vagy ide a jubileum alkalmából zarándokolnak: az Isten irgalmába két dolgot ajánljanak buzgó könyörgéssel, amelyek minket súlyos gondokkal és aggodalmakkal gyötörnek és a vallásnak kiválóan fontos ügyei: t. i. hogy *«az összes nemkatholikusok Krisztus igaz egyházába visszatérjenek és Palesztina ügyei végre oly rendezést nyerjenek, amint azt a katolikus egyház szent jogai követelik».*

A pápának e különös szándékai, hogy t. i. visszatérjen a népek közé a béke, hogy a tévelygő gyermekek visszatérjenek az Egyház anyai keblére és a szentföld, melyet az Üdvözítő verejtékével öntözött s vérével szentelt meg, ne kerüljön a kereszt ellenségeinek uralma alá, minden katolikus szívéhez olyan közel állnak, mindannyiunkat oly közvetlenül érintenek, hogy ezekre a szent év alatt imádkozni, ha lehet, Rómába elzarándokolni s ott bűnbánó lélekkel Isten irgalmáért esedezni el nem mulaszthatjuk.

A jubileumi búcsú elnyeréséhez szükséges fenti feltételeket a pápa azok számára, akik Rómában vagy útközben bekövetkezett elhalálozásuk, vagy betegség avagy más fontos ok miatt az előírt templomlátogatásokat vagy be nem végezték, vagy még sem kezdték, úgy mérsékli, hogy a szentgyónás és áldozás után a jubileumi búcsúban azonképen részesüljenek, mintha az említett négy templomot csakugyan meglátogatták volna.

Végül megjegyzendő, hogy Rómában a jubileumi búcsút a maga számára ki-ki *egyszer* nyerheti meg, de utána a meg-

holtak számára annyiszor, ahányszor az előirt feltételeket újból teljesíti.

A római zarándoklattal egybekötött egyéb kegyelmek.

A jubileumi búcsún kívül más kegyelmeket is nyújt köréje sereglő gyermekeinek a Szentatyja. Irgalmas szamaritánusként a bűn által ütött lelki sebekre apostoli hatalmának és szeretetének olaját önti, amikor a római gyóntatóknak megszeméző felhatalmazásokat ad, hogy a Rómába zarándoklók lelkiismeretüket rendezzék, bűneiktől megszabaduljanak, Istennel kibéküljenek, a jubileumi búcsúban minél biztosabban részesüljenek, s megújhódva Krisztus szellemével eltelten térjenek vissza otthonukba.

A római gyóntatóknak hatalmuk van azokkal szemben, akik a jubileumi gyóntást végzik,⁹

1. a *feloldozásra* a belső fórum számára, a gyóntatás alkalmával a római pápának vagy a püspököknek a jog által fenntartott minden cenzura és bűn alól, sőt bíróilag kimondott cenzura alól is, de

ez a feloldozás a külső fórumban nem használ.

E rendkívül nagyterjedelmű felhatalmazás mindamellett némi megszorításokat szenved. *Tárgyi* tekintetben: a pápának legkülönösebben fenntartott cenzurák alól csak sürgős esetben és cum onere recursus oldozhatnak fel. *Személyi* tekintetben a korlátozások azokra vonatkoznak, akik az eretnekség és szakadárság, a tiltott társulatokba lépés, egyházi javak és jogok eltulajdonításának bűnét követték el és abban állnak, hogy csak bizonyos feltételek betartása mellett adható meg a feloldozás.

A nyilvános cenzura alól való feloldozásra egészen különös szabályok állnak.

II. Hatalmuk van a római gyóntatóknak a magánfogadalmakat, a Szentszéknek fenntartottakat és esküvel erősítetteket is, kisebb jóra is *felcserélni* megfelelő okból. De nem terjed ki ez a hatalom a nagyobb renddel járó celibátus-kötelezettség felcserélésére.

III. Hatalmuk van felmentést adni, ugyancsak a belső fórum számára és gyóntatás alkalmával minden teljesen titkos bűncselekményből származó *irregu-*

laritás alól némi korlátozással a gyilkosságból származó irregularitást illetőleg.

IV. Fölmentést adhatnak (a belső fórum számára s a gyóntatás alkalmával) a másod- és harmadfokú oldalági *vérrökonság akadály*a alól, ha mindjárt elsőfokot érintő is, de csak ha teljesen titkos az akadály, továbbá törvénytelen a vérrökonság és már megkötött házasság érvényesítéséről van szó.

V. Mind megkötött, mind megkötendő házassághoz felmentést adhatnak a *büntett* titkos akadály a alól, kivéve a hitvesgyilkosságból származó büntett akadályát.

VI. Az előirt *templomlátogatásokra* vonatkozólag azokat az idegeneket, akik szegénység vagy más ok miatt nem maradhatnak tíz napig a városban, felmenthetik az előirt látogatások tíz külön napon való végzése alól és megengedhetik, hogy kevesebb, legalább három napon végezzék a tíz látogatást vagy más jócselekedettel cserélhetik fel a látogatásokat.

Az előirt gyónás alól azonban nem adhatnak felmentést, valamint a szentáldozás alól sem, kivéve azon betegeket, kik teljességgel képtelenek az áldozásra.

Az útravalóul, halálos veszedelemben vett szent áldozás elég a jubileumi búcsú elnyerésére.

★

Mindezen felhatalmazásokkal nemcsak a négy főtemplom poenitenciarusai bírnak, hanem más római templomoknak kijelölt gyóntatói is és ezek mindenkének gyóntató székén ezen felírásnak kell kifüggesztve lenni: *Poenitentiarius sancti iubilaei*, vagyis jubileumi gyóntató.

A búcsúk és lelki felhatalmazások Rómán kívüli felfüggesztése a szent évre.

Az 1475. évi, IV. Sixtus idejében tartott jubileum óta szokásos, hogy a pápák a szent év tartamára — egy-két kivétellel — minden búcsút az egész egyházban és sok lelki felhatalmazást Rómán kívül (tehát nem Rómára vonatkozólag) felfüggesztenek. Célja ezen intézkedésnek az, hogy ezáltal is minél többen serkenjenek a római zarándoklatra s az üdvösség eszközeinek ottan való keresésére. Jelenleg is megtörtént ezen intézkedés¹⁰ s a következőket tartalmazza:

1. Az *élők* által elnyerhető búcsúk mind felvannak függesztve, kivéve

1. a halál pillanatára engedélyezett búcsút,

2. az angyali üdvözet imádkozása által nyerhető búcsút,

3. a negyvenórai szentségimádással kapcsolatos búcsút,

4. az azoknak engedélyezett búcsút, kik a beteghez vitt Oltáriszentséget kísérik vagy gyertyát adnak, hogy ilyen alkalmalmmal más vigye,

5. a portiunkula-búcsút (de csak Assisiban),

6. a bíbornokok, nunciusok, érsekek és püspökök által főpapi funkciók alkalmazásával, áldásosztással vagy más módon adott búcsúkat.

Nincsenek felfüggesztve a *holtak számára* engedélyezett búcsúk, sőt az összes felfüggesztett búcsúk is a szent év tartama alatt a *holtak számára* megnyerhetők (tehát csak *élők számára* nem nyerhetők meg). *Élők* által a jubileumi búcsún s az elsorolt kivételes búcsúkon kívül sehol semilyen búcsú nem szereshető, sőt ilyeneket még hirdetni is szigorú büntetés terhe alatt tilos.

II. A *lelki felhatalmazások* közül felvannak függesztve Rómán kívül mindazok, bárhogy adattak is, melyek a következő négy dologra vonatkoznak:

1. a fenntartott bűnök alól való feloldozásra (akárkinek vannak fenntartva),

2. a censurák feloldozására,

3. a fogadalmak felmentésére és felcserélésére,

4. az irregularitások és akadályok alól való felmentésre.

Tebát rózsafüzérek, érmek, skapulárek megáldására és búcsúval való ellátására vonatkozó hatalom nincs felfüggesztve, mert nem tartozik az előbbi négy közé; de a szent évben a búcsúk csak a holtak számára nyerhetők meg (utána a tulajdonos a maga számára is megnyerheti majd). Ugyanez áll a keresztút felállítására vonatkozó felhatalmazásra és mindazokra, melyek az előbbi négy pontban nem foglaltatnak.

Sőt a négy pontba foglaltak sincsenek mind felfüggesztve. A szent év alatt is érvényben vannak azok,

melyeket az új egyházi törvénykönyv bármely módon engedélyez, kivéve mégis az általa vissza nem vont privilégiumokból

származó felhatalmazásokat; (tehát pl. a cenzurák feloldozására vonatkozó 2254. kánonbeli, a fogadalmak felmentéséről és felcseréléséről szóló 1313. és 1314. kánonbeli, az irregularitások felmentését szabályozó 990. kánonbeli felhatalmazás most is érvényben van);

melyeket a külső fórum számára alattvalóikat illetőleg a Szentszéktől a nunciások, megyés püspökök és rendi előjárók nyertek;

melyeket a Poenitentiaria a megyés püspököknek és gyóntatóknak a belső fórum számára szokott adni; de csak oly gyónókkal szemben alkalmazhatók, akik a püspök vagy gyóntató ítélete szerint akkor, amikor gyónnak, nagy nehézség nélkül nem zárándokolhatnak Rómába (habár esetleg később el is mehetnének).

Jubileumi búcsú azok számára, akik nem zárándokolhatnak Rómába.

Vannak sokan, akik a legjobb akarattal sem zárándokolhatnak Rómába. Ilyenek főkép a szerzetesnők, foglyok, betegek, szegények. Szentséges Atyánk nagylelkűsége lehetővé teszi, hogy ezek is része-

sülhessenek a szent év kegyelmeiben. 1924. július 30-án pápai bulla jetent meg, mely közzéteszi, hogy kik és mily feltételek mellett nyerhetik meg a jubileumi búcsút római zarándoklat nélkül.¹¹

I. A következő *személyek* birják e kedvezményt :

1. a pápai klauzurás apácák, jelöltjeik, posztulánsaik, ujoncaik, tanítványaik s mindazon személyek, kik más törvényes okból náluk időznek, ha mindjárt csak az év nagyobb részén át is; továbbá olyan odatartozók, akik szolgálattétel vagy alamizsnagyűjtés céljából a házból kijárnak ;

2. egyszerű fogadalmas szerzetesnők, akik valamely pápai vagy püspöki jogú szerzethez tartoznak, (pápai klauzura nélkül) ujoncaikkal, jelöltjeikkel s bennlakó növendékeikkel s mindazokkal együtt, kik náluk laknak vagy tartózkodnak s velük közös asztaluk van (értendők a félig bennlakók is, de nem a pusztán bejárók) ;

3. azok a jámbor nők, akik közös életet folytatnak, habár fogadalom nélkül, ha intézményük az egyházi hatóságtól végleges vagy ideiglenes jóváhagyást nyert,

ujoncaikkal, jelöltjeikkel, növendékeikkel s egyéb velük lakókkal együtt, úgy mint az előző pontban ;

4. mindazon nők, akik valamely harmadrendhez tartoznak s egyházi engedéllyel ugyanazon tető alatt közös életet folytatnak s a velük lakók az előző pontok szerint ;

5. nők számára rendelt intézetekben élő leányok és asszonyok, ha e házak nincsenek is apácákhoz, nővérekhez vagy harmadrendűekhez kapcsolva ;

6. anakoréták és remeték — nem olyanok, akik klauzurának alá nem vetve, közösen vagy magánosan a püspökök vezetése és megállapított szabályzat szerint élnek — hanem olyanok, akik állandó klauzura mellett a szemlélődő életnek szentelték magukat és monachalis vagy regularis szerzetes rendhez tartoznak, amilyenek a trappisták, kamalduliak, karthausiak ;

7. olyanbármelyik nemhez tartozó hívek, akik mint hadifoglyok ellenség hatalmában vannak, továbbá a letartóztatottak vagy akik száműzetésben avagy deportálva vannak, vagy kényszermunkára ítéltettek, valamint olyan papok és szerzetesek, akik

javulás céljából kolostorba vagy más házba vannak elhelyezve;

8. bármelyik nemhez tartozó olyan hívek, akik betegség vagy gyöngélkedés miatt nem zarándokolhatnak a szent év alatt Rómába, akik önként vagy bérért állandóan betegápolással foglalkoznak; munkások, akik mindennapi kenyerüket kezük munkájával keresik s ennyi napon és órán át nem mellőzhetik a munkát; a 70. életévüket túlhaladt öregek.

II. A jubileumi búcsú elnyerésének az elsoroltak számára ezek a *feltételei*:

szentgyónás,

szentáldozás,

imádkozás a pápa szándékára (mint előbb mondtuk),

a római templomok látogatása helyébe más jó cselekmények lépnek, melyeket vagy a püspökök állapítanak meg, vagy megállapításukat a gyóntatók belátására bízzák (ezeket tehát minden egyházmegyében a megyés püspök rendelkezéseiből kell megtudni.)

III. A jubileumi búcsút mindazok, akik a római zarándoklatban akadályozva vannak, a szent év lefolyása alatt *kétszer* nyerhetik meg (többször nem), ha az elő-

írt cselekvényeket ismételten teljesítik. Ha valaki a feltételek teljesítését megkezdi, de közbenjött veszedelmes betegség miatt be nem fejezheti, részesül a búcsúban, mintha mindent teljesített volna.

IV. A főtebb elsoroltak mind, akik római zarándoklat nélkül is megnyerhetik a jubileumi búcsút, a gyónást illetőleg a következő kedvezményekben részesülnek :

a püspök által megerősített papok közül bárkit választhatnak a jubileumi gyónás elvégzésére gyóntatóatyául.

Az így választott gyóntatónak — de csak a jubileumi búcsú elnyerésére végzett gyónás alkalmából — hatalma van, de csakis a belső fórum számára, feloldozást adni minden censura és bűn alól, kivéve azokat, melyek legkülönösebb módon vannak a Szentszéknek fentartva és kivéve az alaki, külsőleg megnyilvánult eretnőség bűncselekményét.

Az ünnepélyes fogadalmas apáca jubileumi gyóntatója fölmentést adhat neki minden olyan magánfogadalom alól, melyet professziója után tett s a szerzetesi szabályzattal nem ellenkezik.

Egyszerű fogadalmas szerzetesnők, kö-

zős életet folytató fogadalom nélküli nők és közösen élő harmadrendű nők jubileumi gyóntatói pedig az egyszerű magánfogadalmat kisebb jóra is felcserélő hatalommal bírnak, akkor is, ha a fogadalom esküvel volt kapcsolatos, kivéve mégis a Szentszéknak fentartott egyszerű fogadalmakat (t. i. az örökös és tökéletes tisztaság meg az ünnepélyes fogadalommal bíró szerzetesrendbe-lépés fogadalmát, ha az föltétlenül és a betöltött 18. életév után tétetett).

Felszólítja a pápa a püspököket, hogy ők is hatalmazzák fel a gyóntatókat a feloldozásra azon bűnök alól, melyeket maguknak tartottak fenn.

A szent év jelentősége.

Megismertük immár a szent év történetét, mivoltát s a jubileumi búcsú elnyerésének feltételeit. Mindezekből önként is elénk tárult a szent év jelentősége. A következőkben összefoglalás- és befejezésképen külön is rá akarunk mutatni erre.

Nagyjelentőségű a szent év mind az *egyese*k, mind az *emberi társadalom* szempontjából.

Nagyjelentőségű az *egyesekre* vonatkozólag a *teljes búcsú* révén, mely vele egybekötve van. Főntebb már mondtuk, hogy a búcsú az ideigvaló büntetéseknek elengedése. Ha megelégednénk pusztán csak a gyónásban ránk szabott elégtétel vagy esetleg azonfelül még némi önként vállalt elégtétel elvégzésével, vajmi könnyen súlyos szenvedéseknek tennők ki magunkat a másvilágon. De ime az Egyház az Úr Jézustól nyert hatalmával segítségünkre siet s a teljes búcsú ajándékával támogatja gyöngeségünket s egészíti ki hiányzó vagy nem jól végzett elégtételünket.

Minthogy a búcsú elnyerésének előfeltétele a bűnbánat, az őszinte megtérés: hathatósan *serkent a szent év a lelki betegségek gyógyítására, a javulásra, a megszentülésre*, ami nélkül a jubileumi teljes búcsú nem volna elnyerhető. Az elmúlt századok tapasztalata valóban bizonyítja is, hogy a jubileumi búcsúk a lanyhakat felrázták, őszinte bűnbánatra készítették, igen sok bűnöst a megtérés útjára vezettek, Istennel kiengeszteltek, a katolikus hitéletet emelték és erősítették. *Bellarmin* mondja,¹² hogy «a szent év a

bűnbánat olyan bő gyümölcsseit termi, olyan csodálatos megtéréseket, a jámborságnak olyan nagyszerű cselekedeteit hozza létre, hogy teljes joggal nevezzük szent, Istennek tetsző és bőtermő évnek.» «Bár láttátok volna, írja *Wiseman* biboros, azokat a tömegeket, melyek az Úr asztalához tódultak, a gyóntatószékeket megszállták és az oltárokat körülvették. Szeretném, ha tanui lettetek volna, mennyi idegen jószágot térítettek vissza, mennyi megátalkodott bűnös tért meg.»

A jubileumi búcsúban való részesevésnek előfeltétele, amint láttuk, különféle *jó cselekedetek végzése* is: a szentgyónás és áldozáson kívül az ima, a templomok látogatása, a szeretet és önmegtagadás gyakorlása, ami elválaszthatatlan a zarándokláستól. Ezek mind alkalmasak és hivatottak is arra, hogy az erény-életet fokozzák, a jóra való törekvést emeljék, megújodást, magasabb életszentséget teremtsenek. A szent helyek látogatása, a gyakoribb magán- és nyilvános ájtatossági gyakorlatok, különféle rendkívüli kegyelmi eszközök olyan indításokat adhatnak és elhatározásokat kelthetnek, melyek az egész életre kihatással bírnak. A szent

év nem egy községnek, nem egy városnak, hanem az egész világnak szóló misszió s hivatta van ugyanolyan gyümölcsöket érlelni az egész világon, melyeket egy-egy jól sikerült misszió tud létrehozni.

Vedd mindehhez még azt is, kedves olvasóm, hogy milyen lélekemelő, feledhetetlen benyomást keltő szent Péter és Pál apostoloknak tisztelete ott azon a helyen, ahol vértanuhalált szenvedtek s akiknek a római egyház alapítását köszöni. A szent város fölkeresésével kifejezésre juttatjuk, hogy Róma közös otthona minden katolikusként, az isteni Gondviselés által kiválasztott székhelye Krisztus földi helytartójának és szent Péter utódjának, ahonnan az isteni tanítás fénye s az apostoli hatalom mint a főből a tagokba mindenfelé kiárad.¹³ Nekünk, magyaroknak különösen szent ez a hely, ahonnan a szent koronát kaptuk, ahol egész történetünkön át országunk legjobb barátját, veszedelmek idején hűséges és áldozatkész segítőjét birtuk. Valóban ez a hely az, ahol Istennel való kiengesztelődésünket keresni és a római szentszék tekintélyét személyesen elismernünk kell.

Nemcsak az egyesekre, hanem az egész emberi társadalomra is nagyjelentőségű a jubileumi év. Mert hiszen, mint maga Szentséges Atyánk mondja a szent évet kihirdető iratában, az egyesek megjavulása és életszentségre törekvése magát a társadalmat is jobbá teszi és Krisztushoz közelebb viszi. És erre éppen napjainkban mennyire szükség van! A közelmúlt eseményei eléggé mutatják, mily nyomorult az emberi társadalom Isten nélkül. Hová tud lesüllyedni! Micsoda gyűlölködés, ellenségeskedés, testvérharc tud a népek közt lábra kapni! Nincs más orvosság, minthogy «a nemzetek túlzó és embertelen vágyai az evangéliumi törvény szelleméhez szelidüljenek s az isteni szeretet kötelékében egyesüljenek.» Ennek megvalósítására éppen a szent év az megint, mely csodálatos sokat tehet. «Mert mi volna alkalmasabb az emberek és nemzetek megbékítésének és testvériesülésének előmozdítására, mint az, hogy a zarándokok nagy tömegei Rómában, a katolikus nemzetek második hazájában találkoznak, együttesen a közös atyához jönnek, együtt a közös hitet vallják, a szentáldozáshoz — az egység forrásához — közösen is járulnak

s belélekkzik s magukban gyarapítják a szeretet szellemét, melyet mint a keresztények leginkább szembetűnő ismertetőjelét az örök város szent emlékei csodálatos erővel ajánlanak és mindenkinek emlékezetébe idéznek.»

A katolikusoknak ez a mindenfelől való tódulása Rómába, az Egyház központjába, beszédesen szemlélteti az *egységet*, mely bennünket hitben, szentségekben, istentiszteletben s a közös fő iránt való engedelmisségben összeköt és alkalmas arra, hogy az Egyház anyai kebléről leszakadt testvéreinkben felkeltse a vágyat az *egy akol* után. Adná Isten, hogy bekövetkezzék. Ez épen egyike azon különös szándékoknak, melyre a szent év folyamán imádkoznunk kell. «Nem érhetne kedvesebb és édesebb vigasztalás, mondja a pápa a jubileumi bullában, mintha a nagy jubileum folyamán azok közül, akiket évszázados és szomorú szakadás a római egyháztól távol tart, minél többet, mint Krisztus egyetlen aklába megtérőket szeretettel keblünkre ölelhetnénk és legkedvesebb fiaink közé számlálhatnánk.»

Mindezek után elmondhatjuk XIV. Benedek pápával, hogy a szent év «a bűnbánatnak éve; olyan év, mely a paradicsom örök örömeihez készíti az utat; kegyelemteljes év, a megújulásnak, kiegészztelődésnek és kegyelemnek éve, melyet az Egyház méltán nevezett szent évnek.»

XI. Pius pápánknak szavaival fejezzük be e sorokat: «Nincs egyéb hátra — kedves Fiaim — minthogy titeket mind szeretettel Rómába hívjunk, hogy az isteni irgalom oly nagy kegyelmeit élvezzétek, amelyeket az Anyaszentegyház kínál. Szomorú volna, ha tétlenek vagy közömbösek maradnátok ily felhívással szemben, mikor manapság oly kapzsi vággyal fut mindenki az anyagi javak után még a hitnek és lelkiismeretnek kárával is. Gondoljátok meg, hogy a régi időkben a zarándokok mily nagy sokasága özönlött Róma városába a szent év alatt a társadalom minden osztályából hosszú, fáradtságos és veszélyes utakon. Azokat az örök üdvösség keresésétől el nem ijesztette semmiféle szenvedés. S ha nektek vagy az út, vagy az örök városban való tartózkodás valami kellemetlenséget okoz

is, az mint bűnbánó lélekkel vállalt vezeklés nemcsak a bűnbocsánat elnyerését segíti elő, hanem kárpótlást nyer gazdag és sokféle vigasztalásban. Abba a városba indultok, amelyet az emberiség Megváltója — Jézus Krisztus — egyházának központjává és földi helytartójának állandó székhelyévé választott: a városba, ahonnan felétek a szent tanításnak és az égi kegyelemnek üde és tiszta forrásai folynak. Itt közös Atyátok, aki szeret titeket s akit viszontszerettek, áldást mond rátok, itt a jámbor kegyelet megtalálja az ősi katakombákat, az apostolfejedelmek sírját, a dicső martirok földi maradványait. Itt nyitva állnak a templomok, melyeket annyi évszázadon át az Isten és dicsőült szentjeinek tiszteletére emeltek oly pazar fönséggel és művészettel, hogy mindenkoron az egész világ bámulatára voltak és lesznek. És ha a kereszténységnek ezen emlékeit, amint illik, jámborul és imádkozva látogatjátok, hitetekben csodálatosan megerősödvé és a jóra hajló akarattal fogtok otthonotokba visszatérni. Rómában nektek nem úgy kell viselkednetek, mint közönséges vendégek és utazók szoktak. Hanem az igaz

---

bűnbánat szellemében minden világiasságot kerülve, amelytől csak a mai idők anyagiassága irtózik; alázatos és komoly lélekkel s kiváltképen szerény öltözetben csak azt az egyet keressétek, hogy lelketek minél több hasznot merítsen.»

Jegyzetek.

¹ Lev. 25, 8 kk. ² Mt. 16, 19. ³ *Beringer*, Die Ablässe¹⁴ 571. l. ⁴ C. 1. Extrav. comm. 5, 9. ⁵ C. 2. Extrav. comm. 5, 9. ⁶ Geschichte der Päpste I 3—4 443. ⁷ *Aug. Dalhus*, Opera, f. CLXXVII. (Id. *Beringer* I. 589. l.) ⁸ C. 4. Extrav. comm. 5, 9. ⁹ Const. «Si unquam» 15. júl. 1924. (AAS. XVI. 309. kk.) Ehhez a S. Poenitentiaría Monita címmel végrehajtási utasítást adott ki 1924. júl. 31-én. (AAS. XVI. 337. kk.) ¹⁰ Const. «Ex quo primum» 1924. júl. 5. (AAS. XVI. 305. kk.) ¹¹ Const. «Apostolico muneri» 1924. júl. 31. (AAS. XVI. 316. kk.) ¹² De indulgenti's l. 1. c. 1. ¹³ *Beringer*, Die Ablässe¹⁴ 575. l.

TARTALOM.

	Oldal
Az ószövetségi jubileumi év	3
A keresztény jubileumi év	4
A szent év lényege	5
A szent év eredete	5
Az első jubileumi búcsú	10
A későbbi szent évek	12
A szent év lefolyása	17
Rendkívüli jubileum... ..	18
A szent év kegyelmei	20
A római zarándoklattal egybekötött egyéb kegyelmek	25
A búcsúk és lelki felhatalmazások Rómán kívüli felfüggesztése a szent évre ...	28
Jubileumi búcsú azok számára, akik nem zarándokolhatnak Rómába	31
A szent év jelentősége	36

LEGUJABB

LEGUJABB

RÓMAI ÚTMUTATÓ

FRÜCHTL EDE:

A szentévi magyar zarándok útmutatoja Rómában.

Nemcsak a római zarándoknak nélkülözhetetlen, hanem mindenkinek, aki Rómát legalább leírásból akarja megismerni.

A szentév megismertetése után először általános tájékozódást nyújt Rómában, azután külön fejezetekben ismerteti a pápai városrészt (I.), a Marsmezőt (II.), a modern Rómát (III.), a Piazza Veneziát és környékét (IV.), az ókori Róma főhelyeit (V.), az Esquilinust és Viminalist (VI.), a Monte Celio tövében (VII.) és a falakon kívül (VIII.) elterülő nevezetességeket, végül (IX.) Róma környékét. A 144 oldalra terjedő, izléses kiállítású, pompás leírásokban bővelkedő, zsebben könnyen elhelyezhető könyvet 12 kép és egy igen jó tájékozódást és útbaigazítást nyújtó térkép teszi még értékesebbé.

A könyv a Szent-István-Társulat kiadásában jelent meg és

25.000 korona bolti áron kapható.